



Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 25 januari 2018*

”Begäran om förhandsavgörande – Förordning (EU) nr 604/2013 – Fastställande av vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare har lämnat in i någon av medlemsstaterna – Närmare bestämmelser och frister som ska tillämpas på en framställan om återtagande – En tredjelandsmedborgare återvänder olagligen till den medlemsstat som genomfört en överföring – Artikel 24 – Återtagandeförfarande – Artikel 27 – Rättsmedel – Domstolsprövningens omfattning – Omständigheter som inträffat efter överföringen”

I mål C-360/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland) genom beslut av den 27 april 2016, som inkom till domstolen den 29 juni 2016, i målet

Bundesrepublik Deutschland

mot

Aziz Hasan,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen (referent), samt domarna J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby och M. Vilaras,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Aziz Hasan, genom W. Karczewski, Rechtsanwalt,
- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Schweiz regering, genom U. Bucher, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom G. Wils och M. Condou-Durande, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

och efter att den 7 september 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 18, 23 och 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (EUT L 180, 2013, s. 31, och rättelse i EUT L 49, 2017, s. 50) (nedan kallad Dublin III-förordningen).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Bundesrepublik Deutschland (Förbundsrepubliken Tyskland) och Aziz Hasan, som är syrisk medborgare. Målet rör det beslut som fattats av Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Federala migrations- och flyktingmyndigheten) (nedan kallad asylmyndigheten) genom vilket Aziz Hasans asylansökan avslås och det fastställs att denne ska överföras till Italien.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2013/32/EU

- 3 I artikel 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (EUT L 180, 2013, s. 60) föreskrivs följande:

”1. Om en person ansöker om internationellt skydd vid en myndighet som enligt nationell rätt är behörig att registrera sådana ansökningar ska denna diarieföring ske senast tre arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Om ansökan om internationellt skydd görs vid en annan myndighet som inte är behörig att registrera den berörda personen enligt nationell rätt, ska diarieföring ändå ske senast sex arbetsdagar efter det att ansökan har gjorts.

...

2. Medlemsstaterna ska se till att en person som har ansökt om internationellt skydd har en faktisk möjlighet att lämna in sin ansökan så snart som möjligt. ...”

Dublin III-förordningen

- 4 Skälen 4, 5 och 19 i Dublin III-förordningen har följande lydelse:

”(4) I slutsatserna från [Europeiska rådets särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999] förklarades att [det gemensamma europeiska asylsystemet] på kort sikt bör omfatta ett tydligt och praktiskt genomförbart sätt att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan.

(5) En sådan metod bör bygga på objektiva kriterier, som är rättvisa för både medlemsstaterna och de berörda personerna. Den bör särskilt göra det möjligt att snabbt fastställa ansvarig medlemsstat, för att garantera faktisk tillgång till förfarandena för beviljande av internationellt skydd och inte äventyra målet att behandla ansökningar om internationellt skydd snabbt.

...

(19) För att garantera ett effektivt skydd av den berörda individens rättigheter är det viktigt att fastställa rättssäkerhetsgarantier och rätten till ett effektivt rättsmedel i samband med beslut om överföring till den ansvariga medlemsstaten, särskilt i enlighet med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. För att säkerställa respekten för internationell rätt bör ett effektivt rättsmedel för sådana beslut omfatta prövning såväl av tillämpningen av denna förordning som av den rättsliga och faktiska situationen i den medlemsstat till vilken den sökande överförs.”

5 I artikel 3.1 och 3.2 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska pröva varje ansökan om internationellt skydd som lämnas in av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som är tillämplig på någon av medlemsstaternas territorium, inklusive vid gränsen eller i transitområden. Ansökan skall prövas av en enda medlemsstat, som ska vara den medlemsstat som enligt kriterierna i kapitel III fastställs som ansvarig.

2. Om ansvarig medlemsstat inte kan fastställas på grundval av kriterierna i denna förordning, ska den medlemsstat där ansökan om internationellt skydd först lämnades in ansvara för prövningen.

Om det är omöjligt att överföra en sökande till den medlemsstat som ursprungligen utsetts som ansvarig på grund av att det finns välgrundade skäl att anta att det finns systematiska brister i asylförfarandet och i mottagningsvillkoren för sökande i den medlemsstaten, vilket medför en risk för omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska den medlemsstat som genomför förfarandet för att fastställa ansvarig medlemsstat fortsätta att undersöka de kriterier som anges i kapitel III för att fastställa huruvida en annan medlemsstat kan utses som ansvarig.

...”

6 I artikel 18.1 i förordningen anges följande:

”Den ansvariga medlemsstaten ska vara skyldig att

...

b) på de villkor som anges i artiklarna 23, 24, 25 och 29 återta en sökande vars ansökan är under prövning och som har lämnat in en ansökan i en annan medlemsstat eller som befinner sig i en annan medlemsstat utan uppehållstillstånd,

c) på de villkor som anges i artiklarna 23, 24, 25 och 29 återta en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som har återkallat en ansökan under prövning och lämnat in en ansökan i en annan medlemsstat eller som befinner sig i en annan medlemsstat utan uppehållstillstånd,

d) på de villkor som anges i artiklarna 23, 24, 25 och 29 återta en tredjelandsmedborgare eller en statslös person vars ansökan har avslagits och som har lämnat in en ansökan i en annan medlemsstat eller som befinner sig i en annan medlemsstat utan uppehållstillstånd.”

7 Artikel 19.2 i samma förordning har följande lydelse:

”De skyldigheter som anges i artikel 18.1 ska upphöra om den ansvariga medlemsstaten, när den anmodas att överta eller återta en sökande ..., kan konstatera att den berörda personen har lämnat medlemsstaternas territorium under minst tre månader, om han eller hon inte har ett giltigt uppehållstillstånd som utfärdats av den ansvariga medlemsstaten.

En ansökan som lämnas in efter en period av frånvaro som avses i första stycket ska betraktas som en ny ansökan, som ger upphov till ett nytt förfarande för fastställande av ansvarig medlemsstat.”

8 I artikel 23.1–23.3 i Dublin III-förordningen föreskrivs följande:

”1. Om en medlemsstat som mottagit en ny ansökan om internationellt skydd från en person som avses i artikel 18.1 b, c eller d anser att en annan medlemsstat ska vara ansvarig enligt artikel 20.5 och artikel 18.1 b, c eller d kan den anmoda den andra medlemsstaten att återta den personen.

2. Framställan om återtagande ska göras så fort som möjligt och senast inom två månader från det att en träff registrerades i Eurodac ...

Om framställan om återtagande grundar sig på andra bevis än uppgifter som erhållits från Eurodacsyste­met, ska den översändas till den anmodade medlemsstaten inom tre månader från den dag då ansökan om internationellt skydd lämnades in i enlighet med artikel 20.2.

3. Om framställan om återtagande inte görs inom de tidsperioder som anges i punkt 2 ska ansvaret för prövningen av ansökan om internationellt skydd åligga den medlemsstat där den nya ansökan lämnades in.”

9 I artikel 24.1–24.3 i förordningen anges följande:

”1. Om en medlemsstat inom vars territorium en person som avses i artikel 18.1 b, c eller d vistas utan uppehållstillstånd och där någon ny ansökan om internationellt skydd inte har lämnats in, anser att en annan medlemsstat ska ha ansvaret enligt artikel 20.5 och artikel 18.1 b, c eller d kan den anmoda den medlemsstaten att återta den personen.

2. Om en medlemsstat inom vars territorium en person vistas utan uppehållstillstånd beslutar att göra en sökning i Eurodacsyste­met ... ska, genom undantag från artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna [(EUT L 348, 24.12.2008, s. 98)], framställan om återtagande av en person som avses i artikel 18.1 b eller c i den här förordningen eller en person som avses i artikel 18.1 d, vars ansökan om internationellt skydd inte har avslagits genom ett slutligt beslut, göras så fort som möjligt och senast inom två månader från det att en träff registrerades i Eurodac ...

Om framställan om återtagande grundar sig på andra bevis än uppgifter som erhållits från Eurodacsyste­met, ska den översändas till den anmodade medlemsstaten inom tre månader från den dag då den anmodande medlemsstaten blir medveten om att den andra medlemsstaten kan vara ansvarig för personen i fråga.

3. Om framställan om återtagande inte görs inom de tidsperioder som anges i punkt 2 ska den medlemsstat inom vars territorium den berörda personen vistas utan uppehållstillstånd ge personen möjlighet att lämna in en ny ansökan.”

10 Artikel 25 i förordningen innehåller regler rörande svar på en framställan om återtagande.

11 I artikel 26.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Om den anmodade medlemsstaten samtycker till att överta eller återta en sökande eller annan person som avses i artikel 18.1 c eller d ska den anmodande medlemsstaten meddela den berörda personen beslutet att överföra honom eller henne till den ansvariga medlemsstaten och, i tillämpliga fall, om beslutet att inte pröva hans eller hennes ansökan om internationellt skydd. ...”

12 I artikel 27.1 och 27.3 i Dublin III-förordningen föreskrivs följande:

”1. En sökande eller annan person som avses i artikel 18.1 c eller d ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna när det gäller beslut om överföring.

...

3. Vad gäller överklagande av eller ansökan om omprövning av beslut om överföring ska medlemsstaterna i sin nationella rätt föreskriva att

- a) överklagandet eller omprövningen innebär att den berörda personen ska ha rätt att stanna kvar i den berörda medlemsstaten i väntan på resultatet av överklagandet eller omprövningen, eller
- b) överföringen avbryts automatiskt och avbrytandet upphör efter en viss skälig tidsperiod, under vilken en domstol efter noggrann och minutiös kontroll av begäran ska ha beslutat huruvida suspensiv verkan med anledning av ett överklagande eller en begäran om omprövning ska beviljas, eller
- c) den berörda personen har möjlighet att inom en skälig tidsperiod begära att en domstol avbryter verkställigheten av överföringsbeslutet i väntan på resultatet av överklagandet eller omprövningen. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns ett effektivt rättsmedel genom att avbryta verkställigheten av överföringen till dess att ett beslut har fattats om den första begäran om uppskov. Ett beslut om huruvida verkställandet av överföringsbeslutet ska avbrytas ska fattas inom en skälig tidsperiod, och samtidigt medge en noggrann och minutiös kontroll av begäran om uppskov. Ett beslut om att inte avbryta verkställigheten av överföringsbeslutet ska vara motiverat.”

13 I artikel 29.1–29.3 i förordningen anges följande:

”1. Överföringen av sökanden eller en annan person som avses i artikel 18.1 c eller d från den anmodande medlemsstaten till den ansvariga medlemsstaten ska verkställas i enlighet med den anmodande medlemsstatens nationella rätt, efter samråd mellan de berörda medlemsstaterna, så snart det är praktiskt möjligt och senast inom sex månader efter det att framställan från en annan medlemsstat om övertagande eller återtagande av den berörda personen godtogs eller det slutliga beslutet i fråga om överklagande eller omprövning med suspensiv verkan fattades i enlighet med artikel 27.3.

...

2. Om överföringen inte görs inom tidsfristen på sex månader ska den ansvariga medlemsstaten befrias från sin skyldighet att överta eller återta den berörda personen, varpå ansvaret övergår på den anmodande medlemsstaten. Denna tidsfrist får förlängas till högst ett år om överföringen inte kunnat utföras på grund av att den berörda personen varit frihetsberövad, eller till högst 18 månader om den berörda personen håller sig undan.

3. Om en person har överförts felaktigt, eller om ett beslut om överföring upphävs efter överklagande eller omprövning sedan överföringen har verkställts, ska den medlemsstat som genomförde överföringen omedelbart ta tillbaka den berörda personen.”

Tysk rätt

14 I 77 § Asylgesetz (Asyllagen), i den lydelse som offentliggjordes den 2 september 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798) (nedan kallad AsylG), föreskrivs följande:

”I mål enligt denna lag ska domstolen grunda sig på de rättsliga och faktiska omständigheter som förelåg vid tidpunkten för den senaste muntliga förhandlingen i målet. Om målet avgörs utan att muntlig förhandling hållits, är den avgörande tidpunkten när domstolen fattar sitt avgörande ...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

15 Aziz Hasan ingav den 29 oktober 2014 en asylansökan i Tyskland.

16 En sökning i Eurodacsystemet visade att Aziz Hasan redan hade ansökt om internationellt skydd i Italien den 4 september 2014, varför asylmyndigheten, den 11 november 2014, anmodade de italienska myndigheterna att återta honom med stöd av Dublin III-förordningen.

17 De italienska myndigheterna besvarade inte denna framställan om återtagande.

18 Den 30 januari 2015 avvisade asylmyndigheten Aziz Hasans asylansökan och grundade sig härvid på den omständigheten att Republiken Italien var ansvarig för prövningen av denna ansökan samt förordnade om att han skulle överföras till Italien.

19 Aziz Hasan överklagade asylmyndighetens beslut till Verwaltungsgericht Trier (Förvaltningsdomstolen i Trier, Tyskland) och yrkade att överklagandet skulle ges suspensiv verkan. Nämnda domstol avslög yrkandet om suspensiv verkan den 12 mars 2015, och ogillade därefter själva överklagandet den 30 juni 2015.

20 Den 3 augusti 2015 överfördes Aziz Hasan till Italien. Han återvände emellertid olagligen till Tyskland senare samma månad.

21 Aziz Hasan överklagade domen från Verwaltungsgericht Trier (Förvaltningsdomstolen i Trier) till Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Förvaltningsöverdomstolen i Rheinland-Pfalz, Tyskland), som biföll överklagandet den 3 november 2015. Denna domstol angav i domskälen bland annat att överföringen till Italien hade ägt rum efter det att överföringsfristen på sex månader som föreskrivs i artikel 29.1 i Dublin III-förordningen hade löpt ut och att Tyskland därför var ansvarig för prövningen av hans asylansökan.

22 Förbundsrepubliken Tyskland överklagade domen från Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Förvaltningsöverdomstolen i Rheinland-Pfalz) till den hänskjutande domstolen, Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland).

23 Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen) anser att appellationsdomstolens bedömning är felaktig, såtillvida att en korrekt beräkning av den frist som föreskrivs i artikel 29.1 i Dublin III-förordningen visar att överföringen av Aziz Hasan till Italien ägde rum innan den fristen hade löpt ut.

- 24 Enligt Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen) kan dock Republiken Italiens ursprungliga ansvar vad gäller prövningen av Aziz Hasans asylansökan inte fastställas slutgiltigt, eftersom det inte är uteslutet att Republiken Italien inte längre är ansvarig enligt artikel 3.2 i förordningen till följd av eventuella systematiska brister i asylförfarandet, i den mening som avses i denna bestämmelse, och villkoren för mottagandet av sökande om internationellt skydd i denna medlemsstat.
- 25 Den hänskjutande domstolen har understrukit att denna fråga inte behöver avgöras, om redan den omständigheten att Aziz Hasan olagligen återvänt till Tyskland innebär att ansvaret för att pröva hans asylansökan ska anses ha övergått till Förbundsrepubliken Tyskland när appellationsdomstolen meddelade sitt avgörande eller om ett återtagandeförfarande fortfarande kunde genomföras vid denna tidpunkt.
- 26 Mot denna bakgrund beslutade Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1) I ett fall där en tredjelandsmedborgare har gett in en andra asylansökan i en annan medlemsstat (i förevarande fall Tyskland) och sedan, på grund av att den behöriga domstolen avvisat dennes yrkande om inhibition av beslutet om överföring enligt Dublin III-förordningen, har överförts till den medlemsstat som ursprungligen var ansvarig för att pröva den första asylansökan (i förevarande fall Italien) och där medborgaren därefter vistas olagligt i den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) dit denne omedelbart återvänt:
- Är det enligt principerna i Dublin III-förordningen de faktiska omständigheterna som råder vid tidpunkten för överföringen som är avgörande vid domstolsprövningen av ett beslut om överföring, eftersom ansvaret slutgiltigt fastställts vid en överföring som skett inom föreskriven tidsfrist och är Dublin III-förordningens bestämmelser om ansvar således inte längre tillämpliga vad avser senare omständigheter, eller ska hänsyn tas till den senare utvecklingen av omständigheter som rent allmänt är relevanta för ansvaret, exempelvis att fristerna för återtagande eller (ny) överföring gått ut?
 - Är det efter det att ansvaret slagits fast, med stöd av beslutet om överföring, möjligt att på nytt överföra asylsökanden till den ursprungligen ansvariga medlemsstaten och är denna medlemsstat fortsatt skyldig att ta emot tredjelandsmedborgaren?
- 2) Om ansvaret inte slutligt fastställts vid överföringen: Vilka av nedan nämnda bestämmelser är i ett sådant fall tillämpliga på en person som avses i artikel 18.1 b, c eller d i Dublin III-förordningen på grund av ett pågående överklagandeförfarande avseende det redan genomförda beslutet om överföring:
- Artikel 23 i Dublin III-förordningen (analogt) med den följden att en ny framställan om återtagande, som inte inkommit inom föreskriven tidsfrist, kan leda till en överföring av ansvaret enligt artikel 23.2 och 23.3 i Dublin III-förordningen, eller
 - artikel 24 i Dublin III-förordningen (analogt) eller
 - ingen av de i punkterna a och b nämnda bestämmelserna?
- 3) För det fall att varken artikel 23 eller artikel 24 i Dublin III-förordningen är tillämplig på en sådan person (fråga 2 c): Är det, på grund av det överklagade beslutet om överföring, möjligt att, fram till dess att överklagandeförfarandet har avslutats, genomföra en ytterligare överföring till den ursprungligen ansvariga medlemsstaten (i förevarande fall Italien) och är denna medlemsstat fortsatt skyldig att ta emot tredjelandsmedborgaren – oberoende av huruvida ytterligare framställningar om återtagande görs utan hänsyn till tidsfristerna i artikel 23.3 eller artikel 24.2 i Dublin III-förordningen, och oberoende av de överföringsfrister som anges i artikel 29.1 och 29.2 i Dublin III-förordningen?

- 4) För det fall att artikel 23 i Dublin III-förordningen är (analogt) tillämplig på en sådan person (fråga 2 a): Är den nya framställningen om återtagande underställd en ny tidsfrist enligt artikel 23.2 i Dublin III-förordningen (analogt)? Om så är fallet: Börjar denna nya tidsfrist att löpa när den ansvariga myndigheten får kännedom om att den berörda personen återinrest eller är det någon annan omständighet som är avgörande för när tidsfristen börjar löpa?
- 5) För det fall att artikel 24 i Dublin III-förordningen är (analogt) tillämplig på en sådan person (fråga 2 b):
- a) Är den nya framställningen om övertagande underställd en ny tidsfrist enligt artikel 24.2 i Dublin III-förordningen (analogt)? Om så är fallet: Börjar denna nya tidsfrist att löpa när den ansvariga myndigheten får kännedom om att den berörda personen återinrest eller är någon annan omständighet avgörande för när tidsfristen börjar löpa?
- b) Om den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) inte agerat inom den tidsfrist som ska iakttas enligt artikel 24.2 i Dublin III-förordningen (analogt): Medför det förhållandet att en ny asylansökan görs enligt artikel 24.3 i Dublin III-förordningen omedelbart att den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) är ansvarig, eller kan denna – trots den nya asylansökan och utan att vara bunden av en ny tidsfrist – på nytt anmoda den ursprungligen ansvariga medlemsstaten (i förevarande fall Italien) att återta den berörda utlänningen eller överföra honom eller henne till denna medlemsstat, utan att göra en framställan om återtagande?
- c) Om den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) inte agerat inom den tidsfrist som ska iakttas enligt artikel 24.2 i Dublin III-förordningen (analogt): Ska den omständigheten att det i den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) fortfarande handläggs en asylansökan, som ingavs före överföringen, jämföras med en ny asylansökan enligt artikel 24.3 i Dublin III-förordningen?
- d) Om den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) inte agerat inom den tidsfrist som ska iakttas enligt artikel 24.2 i Dublin III-förordningen (analogt), och utlänningen inte ingett en ny asylansökan, ska den omständigheten att det i den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland) pågår ett ärende angående en ny asylansökan som ingavs före överföringen jämföras med en ny asylansökan enligt artikel 24.3 i Dublin III-förordningen: Kan den andra medlemsstaten (i förevarande fall Tyskland), utan att vara bunden av en ny tidsfrist, på nytt anmoda den ursprungligen ansvariga medlemsstaten (i förevarande fall Italien) att återta den berörda utlänningen eller överföra honom eller henne till denna medlemsstat, utan att göra en framställan om återtagande?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Fråga 1 a

- 27 Det ska inledningsvis påpekas att det framgår av beslutet om hänskjutande att enligt tillämpliga nationella processrättsliga regler på asylområdet är den domstol som handlägger ett mål om överklagande av ett beslut om överföring i princip skyldig att till grund för prövningen lägga de faktiska omständigheter som förelåg vid tidpunkten för den senaste muntliga förhandlingen i målet eller, om det inte hållits någon muntlig förhandling, vid tidpunkten för avgörandet av målet.
- 28 Domstolen anser därför att den hänskjutande domstolen ställt fråga 1 a för att få klarhet i huruvida artikel 27.1 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att den utgör hinder mot en nationell lagstiftning, som den i det nationella målet, i vilken det föreskrivs att domstolsprövningen av beslutet om överföring ska ske på grundval av de faktiska omständigheter som förelåg vid tidpunkten för den senaste muntliga förhandlingen i målet eller, om det inte hållits någon muntlig förhandling, vid tidpunkten för avgörandet av målet.

- 29 I artikel 27.1 i Dublin III-förordningen föreskrivs att den som ansöker om internationellt skydd ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna när det gäller beslutet om överföring.
- 30 I skäl 19 i förordningen preciseras vilken prövning som kan göras inom ramen för det rättsmedel som den som ansöker om internationellt skydd ska ha tillgång till mot ett beslut om överföring av honom eller henne. Det anges i det skälet att för att säkerställa respekten för internationell rätt ska effektiva rättsmedel mot beslut om överföring omfatta såväl en prövning av tillämpningen av den förordningen som en prövning av den rättsliga och faktiska situationen i den medlemsstat till vilken sökanden ska överföras (dom av den 26 juli 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punkt 43, och dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 37).
- 31 Det framgår dessutom av domstolens praxis rörande artikel 29 i Dublin III-förordningen att den sökande, med hänsyn till dels det mål som anges i skäl 19 i denna förordning, nämligen att i enlighet med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna garantera ett effektivt skydd av de berörda personernas rättigheter, dels målet att det snabbt ska fastställas vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd, som anges i skäl 5 i nämnda förordning, måste ha tillgång till ett effektivt och snabbt rättsmedel som gör det möjligt för vederbörande att åberopa omständigheter som inträffat efter det att beslutet om överföring av den sökande meddelades, om beaktandet av dem är avgörande för en korrekt tillämpning av samma förordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 44).
- 32 En lagstiftning som den i det nationella målet, enligt vilken den som ansöker om internationellt skydd har rätt att till stöd för ett överklagande av ett beslut om överföring av honom eller henne åberopa omständigheter som inträffat efter det att beslutet meddelades, innebär att skyldigheten att föreskriva ett effektivt och snabbt rättsmedel är uppfylld (se, analogt, dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 45).
- 33 Artikel 27.1 i Dublin III-förordningen kan härvid inte tolkas så, att den utgör hinder mot en sådan lagstiftning av den enda anledningen att den kan föranleda den domstol som har att pröva ett överklagande av ett beslut om överföring att – i en situation som den nu aktuella – beakta omständigheter som inte endast inträffat efter det att detta beslut fattades, utan även efter det att överföringen av den berörda personen med stöd av nämnda beslut ägde rum.
- 34 Sådana omständigheter kan förvisso inte vara relevanta vid tillämpningen av regler i Dublin III-förordningen – såsom reglerna i artikel 29.1 och 29.2 i förordningen – som reglerar hur återtagandeförfarandet före överföring ska genomföras.
- 35 Överföringens genomförande, vilket just innebär att beslutet om överföring konkret verkställs, kan emellertid inte i sig anses medföra att det slutgiltigt fastställs att den medlemsstat till vilken den berörda personen har överförts är ansvarig.
- 36 Det ska nämligen, för det första, konstateras att ingen bestämmelse i Dublin III-förordningen ger överföringens genomförande en sådan verkan eller föreskriver att detta genomförande ska anses vara av relevans för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig.
- 37 För det andra framgår det tvärtom klart av artikel 29.3 i denna förordning att den berörda personen ska återtas av den överförande medlemsstaten om denne har överförts felaktigt eller om beslutet om överföring upphävs sedan överföringen har verkställts, vilket med nödvändighet innebär att ansvaret för den medlemsstat där överföringen gjordes i vissa fall kan ifrågasättas efter överföringen.
- 38 För det tredje skulle en motsatt lösning dessutom kunna innebära att det överklagande eller den omprövning som föreskrivs i artikel 27.1 i nämnda förordning förlorar sin ändamålsenliga verkan och undergräver det domstolsskydd som berörda personer garanteras, eftersom det följer av artikel 27.3 i

samma förordning att ett överklagande eller en begäran om omprövning inte nödvändigtvis innebär upphävande av beslutet om överföring och att en sådan åtgärd därför inte systematiskt kan utgöra hinder för genomförande av överföringen innan en domstol har prövat huruvida detta beslut är lagenligt.

- 39 För det fjärde ska det påpekas att vissa bestämmelser i Dublin III-förordningen kan utgöra grund för att ifrågasätta en medlemsstats ansvar på grund av omständigheter som inträffat efter det att en person överförs till den medlemsstaten. Så är särskilt fallet med artikel 19.2 i denna förordning, när den berörda personen, efter denna överföring, varit utanför medlemsstaternas territorium i minst tre månader innan vederbörande lämnar in en ny ansökan om internationellt skydd i en annan medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 juni 2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, punkt 17).
- 40 Fråga 1 a ska därför besvaras enligt följande. Artikel 27.1 i Dublin III-förordningen, jämförd med skäl 19 i samma förordning och med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder mot en nationell lagstiftning, som den i det nationella målet, i vilken det föreskrivs att domstolsprövningen av beslutet om överföring ska ske på grundval av de faktiska omständigheter som förelåg vid tidpunkten för den senaste muntliga förhandlingen i målet eller, om det inte hållits någon muntlig förhandling, vid tidpunkten för avgörandet av målet.

Fråga 1 b samt frågorna 2 och 3

- 41 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 b samt frågorna 2 och 3, som ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida artiklarna 23 och 24 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att i en situation som den i det nationella målet – i vilken en tredjelandsmedborgare, efter att ha lämnat in en ansökan om internationellt skydd i en första medlemsstat, har överförs till denna medlemsstat efter att ha fått avslag på en ny ansökan i en andra medlemsstat och därefter, utan uppehållstillstånd, har återvänt till den andra medlemsstaten – nämnda tredjelandsmedborgare kan bli föremål för ett återtagandeförfarande eller huruvida det är möjligt att på nytt överföra denne till den första av dessa medlemsstater, utan att ett sådant förfarande genomförs.
- 42 Återtagandeförfarandets tillämpningsområde definieras i artiklarna 23 och 24 i Dublin III-förordningen (beslut av den 5 april 2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, punkt 26).
- 43 Det framgår av artiklarna 23.1 och 24.1 i denna förordning att detta förfarande är tillämpligt på de personer som avses i artikel 18.1 b, c och d i nämnda förordning.
- 44 Dessa bestämmelser syftar på en person som dels lämnat in en ansökan om internationellt skydd som är under prövning, återtagit en sådan ansökan eller fått avslag på en sådan ansökan, dels antingen har lämnat in en ansökan i en annan medlemsstat eller som befinner sig i en annan medlemsstat utan att ha uppehållstillstånd.
- 45 En tredjelandsmedborgare, såsom den i det nationella målet, som befinner sig i en medlemsstat utan uppehållstillstånd efter att ha lämnat in en ansökan om internationellt skydd i en annan medlemsstat, vilken ansökan under mellantiden inte bifallits av sistnämnda medlemsstat, ska således anses omfattas av tillämpningsområdet för återtagandeförfarandet i Dublin III-förordningen.
- 46 Beträffande de regler som ska följas för att genomföra detta förfarande bör det noteras att medan artikel 23 i denna förordning reglerar de situationer i vilka en ny ansökan om internationellt skydd har lämnats in i den anmodande medlemsstaten, så avser artikel 24 i nämnda förordning de fall i vilka ingen ny ansökan har lämnats in i denna medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 5 april 2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, punkt 26).

- 47 Härav följer att en person, såsom den i det nationella målet, som efter att ha lämnat in en ansökan om internationellt skydd i en medlemsstat olagligen återvänder till en annan medlemsstats territorium utan att där inge en ny ansökan om internationellt skydd, kan omfattas av förfarandet i artikel 24 i Dublin III-förordningen.
- 48 Den omständigheten att en sådan person, vid en första vistelse på den andra av dessa medlemsstaters territorium, redan har lämnat in en ansökan om internationellt skydd, som har avslagits med stöd av artikel 26.1 i denna förordning, föranleder inte någon annan bedömning.
- 49 Eftersom prövningen av denna ansökan inte längre pågår i den medlemsstaten kan denna omständighet inte medföra att denna person ska jämföras med en person som har lämnat in en ny ansökan om internationellt skydd, vilken antingen ska avslås med stöd av artikel 26.1 innan en överföring kan verkställas eller prövas av nämnda medlemsstat i enlighet med artikel 23.3 i nämnda förordning, vid försening i genomförandet av återtagandeförfarandet.
- 50 På samma sätt kan den omständigheten att beslutet om avslag på en ansökan om internationellt skydd som lämnats in vid en första vistelse på den berörda medlemsstatens territorium har överklagats och målet fortfarande är anhängigt vid den behöriga domstolen inte innebära att det är uteslutet att tillämpa artikel 24 i samma förordning i en sådan situation som den i det nationella målet. Med hänsyn till att överklagandet inte har någon suspensiv verkan, ska verkningarna av nämnda beslut, såsom dessa följer av Dublin III-förordningen, nämligen anses ha inträtt och beslutet ska därför anses innebära att det administrativa förfarande som inletts med anledning av ansökan om internationellt skydd har avslutats.
- 51 Unionslagstiftaren har i artikel 24 i förordningen föreskrivit ett särskilt förfarande som är tillämpligt på en tredjelandsmedborgare, såsom den i det nationella målet, vilket bland annat innebär att en framställan måste göras till den anmodade medlemsstaten inom tvingande tidsfrister, vars utgång kan påverka denna medborgares situation. En sådan medborgare får således inte på grundval av ett tidigare överföringsbeslut rörande denne som redan har genomförts överföras till en annan medlemsstat om inte detta förfarande har avslutats.
- 52 En motsatt lösning skulle vara oförenlig med ordalydelsen i artiklarna 18 och 24 i Dublin III-förordningen, vilken inte gör någon åtskillnad mellan en första och en andra vistelse i en annan medlemsstat än den där den första ansökan om internationellt skydd lämnades in.
- 53 Härtill kommer att eftersom det framgår av övervägandena i punkterna 35–39 ovan att den omständigheten att överföringen verkställts inte i sig är ägnad att slutgiltigt fastställa att den medlemsstat till vilken den berörda personen har överförts är ansvarig, kan en ny överföring inte ske utan att personens situation har bedömts på nytt i syfte att kontrollera att ansvaret inte, efter överföringen av denna person, har överförts till en annan medlemsstat.
- 54 Det ska härvid påpekas att en sådan omprövning av den berörda personens situation kan genomföras utan att syftet att snabbt behandla ansökningar om internationellt skydd äventyras, eftersom denna omprövning endast innebär att hänsyn tas till de förändringar som har ägt rum sedan det första beslutet om överföring fattades.
- 55 Fråga 1 b samt frågorna 2 och 3 ska således besvaras enligt följande. Artikel 24 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att i en situation som den i det nationella målet – i vilken en tredjelandsmedborgare, efter att ha lämnat in en ansökan om internationellt skydd i en första medlemsstat, har överförts till denna medlemsstat efter att ha fått avslag på en ny ansökan i en andra medlemsstat och därefter, utan uppehållstillstånd, har återvänt till den andra medlemsstaten – kan nämnda tredjelandsmedborgare bli föremål för ett återtagandeförfarande och att det inte är möjligt att på nytt överföra denne till den första av dessa medlemsstater, utan att ett sådant förfarande genomförs.

Fråga 4

- 56 Mot bakgrund av svaret på fråga 1 b samt frågorna 2 och 3, saknas anledning att besvara fråga 4.

Fråga 5 a

- 57 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 5 a för att få klarhet i huruvida artikel 24.2 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att i en situation som den i det nationella målet, i vilken en tredjelandsmedborgare, utan uppehållstillstånd, har återvänt till en medlemsstat som i ett tidigare skede överfört vederbörande till en annan medlemsstat, måste framställan om återtagande göras inom de tidsfrister som föreskrivs i den bestämmelsen och, om så är fallet, att dessa tidsfrister inte kan börja löpa förrän den anmodande medlemsstaten fått kännedom om att den berörda personen återvänt till dess territorium.
- 58 I artikel 24.2 första stycket i Dublin III-förordningen föreskrivs att om en medlemsstat inom vars territorium en person befinner sig utan uppehållstillstånd beslutar att göra en sökning i Eurodacsystemet, så ska en framställan om återtagande göras så fort som möjligt och senast inom två månader från det att en träff registrerades i Eurodac.
- 59 I artikel 24.2 andra stycket i nämnda förordning föreskrivs att om framställan om återtagande grundar sig på andra bevis än uppgifter som erhållits från Eurodacsystemet, ska den översändas till den anmodade medlemsstaten inom tre månader från den dag då den anmodande medlemsstaten blir medveten om att den andra medlemsstaten kan vara ansvarig för personen i fråga.
- 60 Det ska härvid erinras om att förfarandena för övertagande obligatoriskt ska genomföras i enlighet med uppställda regler, däribland kapitel VI i Dublin III-förordningen, och att de särskilt ska genomföras med iakttagande av en rad tvingande tidsfrister (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 juli 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punkterna 49 och 50).
- 61 Eftersom unionslagstiftaren, i artikel 24 i denna förordning, inte gjort någon åtskillnad mellan de situationer i vilka återtagandeförfarandet inleds för första gången och sådana där detta förfarande ska genomföras på nytt efter att den berörde personen, utan uppehållstillstånd, återvänt till den anmodande medlemsstaten efter en överföring, ska de tidsfrister som uppställts i denna artikel även tillämpas i det senare fallet.
- 62 Vad avser beräkningen av dessa tidsfrister ska det noteras att dessa syftar till att reglera återtagandeförfarandet och att de på ett avgörande sätt bidrar till att uppnå målet att snabbt behandla ansökningar om internationellt skydd genom att säkerställa att återtagandeförfarandet genomförs utan onödigt dröjsmål (se, analogt, dom av den 26 juli 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punkterna 53 och 54, och dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 31).
- 63 Nämnda tidsfrister garanterar att den anmodande medlemsstaten ser till att inleda återtagandeförfarandet inom rimlig tid räknat från den tidpunkt då den förfogar över upplysningar som gör det möjligt att göra en framställan om återtagande till en annan medlemsstat, varvid den tidsfrist som ska gälla i respektive sammanhang varierar beroende på typen av upplysningar.
- 64 Av detta följer att samma tidsfrister logiskt sett inte kan börja löpa vid en tidpunkt då den anmodande medlemsstaten inte förfogar över nödvändiga upplysningar för att göra det möjligt att inleda återtagandeförfarandet.

- 65 Så är fallet i en situation som den i det nationella målet och detta inte endast om den anmodande medlemsstaten saknar kännedom om uppgifter som visar att en annan medlemsstat är ansvarig, utan också – i ett sammanhang där de inre gränserna i princip kan passeras utan att dessa personer kontrolleras vid gränserna – om nämnda medlemsstat inte är medveten om att den berörda personen uppehåller sig på dess territorium.
- 66 Att anse att dessa tidsfrister börjar löpa från den tidpunkt då medlemsstaten, under ett första förfarande för övertagande eller återtagande, förfogar över upplysningar som visar att en annan medlemsstat är ansvarig, skulle dels på ett märkbart sätt kunna begränsa effektiviteten i de förfaranden som föreskrivs i Dublin III-förordningen, dels riskera att uppmuntra berörda personer att olagligen återvända till den anmodande medlemsstatens territorium efter en första överföring, och på så sätt hindra tillämpningen av de principer och regler som uppställs i denna förordning (se, analogt, dom av den 17 mars 2016, *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, punkt 52, och dom av den 13 september 2017, *Khair Amayry*, C-60/16, EU:C:2017:675, punkt 37).
- 67 I en situation där den berörda personen, utan uppehållstillstånd, har återvänt till den anmodande medlemsstaten efter en första överföring skulle denna tolkning avsevärt minska den tid som en medlemsstat förfogar över för att göra en framställan om återtagande eller till och med utesluta varje möjlighet att göra en sådan framställan innan man berett den berörda personen tillfälle att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd, om denna person återvänt till detta territorium mer än två eller tre månader efter den tidpunkt då nämnda medlemsstat, under det första förfarandet för övertagande eller återtagande, förfogade över uppgifter som visade att en annan medlemsstat var ansvarig.
- 68 Mot denna bakgrund är den tidsfrist som uppställs i artikel 24.2 första stycket i Dublin III-förordningen – vilken endast är tillämplig när en medlemsstat, inom vars territorium en person vistas utan uppehållstillstånd, beslutar att göra sökningar i Eurodacsystemet – relevant om den anmodande medlemsstaten har valt att agera på detta sätt inom ramen för ett förfarande för återtagande som inletts efter det att den berörda personen återvänt till dess territorium efter en första överföring, vilket med nödvändighet förutsätter att denna medlemsstat är medveten om att denne vistas på dess territorium.
- 69 Om den berörda medlemsstaten inte beslutat att göra en sökning i Eurodacsystemet, så ska artikel 24.2 andra stycket i denna förordning tillämpas. I sådant fall ska den tvåmånadersfrist som omnämns i denna bestämmelse börja löpa först vid den tidpunkt då den anmodande medlemsstaten blir medveten om dels att den berörda personen vistas på dess territorium, dels att det föreligger uppgifter som visar att en annan medlemsstat är ansvarig.
- 70 Mot denna bakgrund ska fråga 5 a besvaras enligt följande. Artikel 24.2 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att i en situation som den i det nationella målet, i vilken en tredjelandsmedborgare, utan uppehållstillstånd, har återvänt till en medlemsstat som i ett tidigare skede överfört vederbörande till en annan medlemsstat, måste framställan om återtagande göras inom de tidsfrister som föreskrivs i den bestämmelsen och att dessa tidsfrister inte kan börja löpa förrän den anmodande medlemsstaten fått kännedom om att den berörda personen återvänt till dess territorium.

Fråga 5 b

- 71 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 5 b för att få klarhet i huruvida artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att om framställan om övertagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i denna förordning, så ska den medlemsstat i vilken den berörda personen befinner sig utan uppehållstillstånd vara ansvarig för att pröva den nya ansökan om internationellt skydd som denna person ska ha rätt att lämna in.

- 72 I artikel 24.3 i Dublin III-förordningen preciseras att om framställan om återtagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i samma förordning, ska den medlemsstat i vilken den berörda personen befinner sig utan uppehållstillstånd ge denne möjlighet att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd.
- 73 Det ska påpekas att lydelsen av denna bestämmelse inte i sig gör det möjligt att avgöra vilken medlemsstat som normalt ska anses ansvarig för att pröva en sådan ansökan.
- 74 Oavsett detta framgår det av domstolens fasta praxis att när en unionsbestämmelse kan bli föremål för flera tolkningar ska företräde ges för den tolkning som är ägnad att säkerställa bestämmelsens ändamålsenliga verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 oktober 2011, kommissionen/Polen, C-311/10, ej publicerad, EU:C:2011:702, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 75 Det ska härvid understrykas att om artikel 24.3 i Dublin III-förordningen tolkades på så sätt att denna bestämmelse endast anger att den berörda personen ska ha rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd och därmed inte har någon inverkan på frågan vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva denna ansökan, så skulle detta innebära att bestämmelsen helt förlorade sin ändamålsenliga verkan.
- 76 Det framgår härvid av artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 2013/32 att medlemsstaterna rent allmänt är skyldiga att registrera alla ansökningar om internationellt skydd som lämnas in av en tredjelandsmedborgare till de nationella myndigheter som omfattas av direktivets tillämpningsområde och att medlemsstaterna därefter måste se till att de berörda personerna har faktisk möjlighet att lämna in sin ansökan så snart som möjligt.
- 77 För att säkerställa den ändamålsenliga verkan av artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska denna bestämmelse således tolkas på så sätt att om de tidsfrister som föreskrivs i artikel 24.2 i denna förordning har gått ut, och den berörda personen beslutar att utnyttja möjligheten att lämna in en ny ansökan för internationellt skydd, vilket är en möjlighet som den medlemsstat på vars territorium denne vistas är skyldig att ge honom eller henne, är denna medlemsstat ansvarig för prövningen av denna nya ansökan.
- 78 Denna tolkning vinner för övrigt stöd i det syfte som eftersträvas med artikel 24.2 och 24.3 i Dublin III-förordningen, vilket det erinrats om i punkt 62 ovan.
- 79 Om den omständigheten att en ny ansökan om internationellt skydd lämnas in enligt de villkor som föreskrivs i dessa bestämmelser endast ansågs innebära att den medlemsstat inom vars territorium den berörda personen vistas nu kan inleda ett återtagandeförfarande på de villkor som anges i artikel 23 i denna förordning, så skulle de regler som föreskrivs i artikel 24.2 och 24.3 i nämnda förordning inte kunna bidra till att målet att snabbt behandla ansökningar om internationellt skydd uppnås, eftersom utgången av dessa tidsfrister inte skulle utgöra hinder mot att genomföra ett återtagandeförfarande, vilket på nytt skulle fördröja prövningen av den ansökan om internationellt skydd som lämnats in av den berörda personen.
- 80 Fråga 5 b ska således besvaras enligt följande. Artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att om framställan om övertagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i denna förordning, så ska den medlemsstat i vilken den berörda personen befinner sig utan uppehållstillstånd vara ansvarig för att pröva den nya ansökan om internationellt skydd som denna person ska ha rätt att lämna in.

Fråga 5 c

- 81 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 5 c för att få klarhet i huruvida artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att den omständigheten att det fortfarande pågår ett förfarande avseende ett överklagande av ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som lämnats in i en medlemsstat ska jämföras med att det lämnas in en ny ansökan om internationellt skydd i den medlemsstaten, i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 82 Det ska härvid för det första understrykas att artikel 24.3 i Dublin III-förordningen uttryckligen hänvisar till en skyldighet för den berörda medlemsstaten att ge den berörda personen möjlighet att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd.
- 83 Härav följer att unionslagstiftarens avsikt var att utgången av de frister som föreskrivs i artikel 24.2 i denna förordning inte ska påverka utgången av förfaranden för behandling av ansökningar om internationellt skydd som redan har inletts, utan möjligheten att inleda ett nytt förfarande avseende internationellt skydd.
- 84 För det andra ska det erinras om att – såsom framgår av övervägandena i punkterna 48–50 ovan – den omständigheten att överklagandet av ett beslut om avslag på en första ansökan om internationellt skydd inte har någon suspensiv verkan medför att samtliga verkningar av detta beslut ska anses ha inträtt och att beslutet därmed ska anses innebära att det administrativa förfarande som inletts efter ingivandet av ansökan om internationellt skydd har avslutats.
- 85 Fråga 5 c ska således besvaras enligt följande. Artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att den omständigheten att det fortfarande pågår ett förfarande avseende ett överklagande av ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som lämnats in i en medlemsstat inte ska jämföras med att det lämnas in en ny ansökan om internationellt skydd i den medlemsstaten, i den mening som avses i denna bestämmelse.

Fråga 5 d

- 86 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 5 d för att få klarhet i huruvida artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att om framställan om övertagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i denna förordning, och den berörda personen inte har använt sig av den möjlighet som denne ska ha att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd, så kan den medlemsstat i vilken denna person befinner sig utan uppehållstillstånd fortfarande göra en framställan om övertagande eller överföra denna person till en annan medlemsstat, utan att göra en sådan framställan.
- 87 Artikel 24.3 i Dublin III-förordningen skiljer sig från andra bestämmelser om utgång av frister som förekommer i denna förordning genom att den inte föreskriver att utgången av de frister som den avser redan i sig medför en ansvarsövergång.
- 88 Såsom framgår av svaret på fråga 5 b är en sådan ansvarsövergång, när artikel 24 i nämnda förordning är tillämplig, avhängig att den berörda personen använder sig av den möjlighet denne ska ha att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd i den medlemsstat på vars territorium denne befinner sig.
- 89 Eftersom unionslagstiftaren inte har beslutat att utgången av de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i samma förordning ska ha någon annan verkan anser domstolen att i de fall då den berörda personen inte har utnyttjat denna möjlighet, får den medlemsstat på vars territorium denne vistas dra lämpliga slutsatser därav och, i förekommande fall, inleda ett återtagandeförfarande för att se till att denna person återvänder till den medlemsstat i vilken denne har lämnat in en ansökan om internationellt skydd.

- 90 Med hänsyn till dels att den ansvariga medlemsstaten enligt artikel 18.1 b, c och d i Dublin III-förordningen är skyldig att återta den berörda personen i enlighet med de villkor som föreskrivs i artiklarna 23–25 och 29 i denna förordning, dels att ingen av dessa artiklar föreskriver att denna person ska överföras om det inte föreligger något uttryckligt eller underförstått samtycke från den anmodade medlemsstaten, kan artikel 24.3 i nämnda förordning inte tolkas så, att en medlemsstat tillåts att överföra denna person till en annan medlemsstat utan att göra en framställan om återtagande.
- 91 Fråga 5 d ska således besvaras enligt följande. Artikel 24.3 i Dublin III-förordningen ska tolkas på så sätt att om framställan om övertagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i denna förordning, och den berörda personen inte har använt sig av den möjlighet som denne ska ha att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd,
- så kan den medlemsstat i vilken denna person befinner sig utan uppehållstillstånd fortfarande göra en framställan om övertagande och att
 - denna bestämmelse inte tillåter att nämnda person överförs till en annan medlemsstat utan en sådan framställan görs.

Rättegångskostnader

- 92 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 27.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat, jämförd med skäl 19 i samma förordning, och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder mot en nationell lagstiftning, som den i det nationella målet, i vilken det föreskrivs att domstolsprövningen av beslutet om överföring ska ske på grundval av de faktiska omständigheter som förelåg vid tidpunkten för den senaste muntliga förhandlingen i målet eller, om det inte hållits någon muntlig förhandling, vid tidpunkten för avgörandet av målet.**
- 2) **Artikel 24 i förordning nr 604/2013 ska tolkas på så sätt att i en situation som den i det nationella målet – i vilken en tredjelandsmedborgare, efter att ha lämnat in en ansökan om internationellt skydd i en första medlemsstat, har överförts till denna medlemsstat efter att ha fått avslag på en ny ansökan i en andra medlemsstat och därefter, utan uppehållstillstånd, har återvänt till den andra medlemsstaten – kan nämnda tredjelandsmedborgare bli föremål för ett återtagandeförfarande och att det inte är möjligt att på nytt överföra denne till den första av dessa medlemsstater, utan att ett sådant förfarande genomförs.**
- 3) **Artikel 24.2 i förordning nr 604/2013 ska tolkas på så sätt att i en situation som den i det nationella målet, i vilken en tredjelandsmedborgare, utan uppehållstillstånd, har återvänt till en medlemsstat som i ett tidigare skede överfört vederbörande till en annan medlemsstat, måste framställan om återtagande göras inom de tidsfrister som föreskrivs i den bestämmelsen och att dessa tidsfrister inte kan börja löpa förrän den anmodande medlemsstaten fått kännedom om att den berörda personen återvänt till dess territorium.**

- 4) Artikel 24.3 i förordning nr 604/2013 ska tolkas på så sätt att om framställan om övertagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i denna förordning, ska den medlemsstat i vilken den berörda personen befinner sig utan uppehållstillstånd vara ansvarig för att pröva den nya ansökan om internationellt skydd som denna person ska ha rätt att lämna in.
- 5) Artikel 24.3 i förordning nr 604/2013 ska tolkas på så sätt att den omständigheten att det fortfarande pågår ett förfarande avseende ett överklagande av ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som lämnats in i en medlemsstat inte ska jämföras med att det lämnas in en ny ansökan om internationellt skydd i den medlemsstaten, i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 6) Artikel 24.3 i förordning nr 604/2013 ska tolkas på så sätt att om framställan om övertagande inte görs inom de tidsfrister som anges i artikel 24.2 i denna förordning, och den berörda personen inte har använt sig av den möjlighet som denne ska ha att lämna in en ny ansökan om internationellt skydd,
 - så kan den medlemsstat i vilken denna person befinner sig utan uppehållstillstånd fortfarande göra en framställan om övertagande och att
 - denna bestämmelse inte tillåter att nämnda person överförs till en annan medlemsstat utan en sådan framställan görs.

Underskrifter